

บทที่ 1

บทนำ

ความเห็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างเป็นองค์ประกอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทรัพยากรมนุษย์อันเป็นทรัพยากรขั้นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยต้องสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ความคิด ความสามารถ ทักษะในการประกอบอาชีพ ซึ่งในการพัฒนาขั้นพื้นฐานก็คือการให้การศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาสายอาชีพ โดยมีการจัดในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาล และเอกชน ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ซึ่งต่างก็มีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ เพื่อพัฒนาวิชาชีพ พัฒนาแรงงานให้มีคุณภาพ การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และแก้ปัญหาการว่างงาน และจากการศึกษาสภาพแรงงานไทย ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ (ม.ป.ป.) พบว่า คุณภาพของแรงงานไทยยังด้อยอยู่มาก คือ

1. แรงงานไทยส่วนใหญ่ขาดพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับอาชีพ จากการสำรวจพบว่าร้อยละ 1.5 ของแรงงาน 25.5 ล้านคนเท่านั้น ที่ผ่านการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในระบบโรงเรียนหรือนอกระบบโรงเรียน ซึ่งชี้ให้เห็นว่า แรงงานไทยส่วนใหญ่ไร้ฝีมือ
2. แรงงานไทยส่วนใหญ่ ยังขาดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอาชีพ สภาพการทำงาน การคิดแก้ปัญหา รวมทั้งเจตคติ และระเบียบวินัยที่มีต่อการทำงาน

ดังนั้น การพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองจึงจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรมนุษย์ที่มี ความรู้ ความสามารถ การศึกษาวิชาชีพจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะ การศึกษาวิชาชีพช่วยจำแนกคนออกมาว่า คนบางคนเหมาะที่จะทำงานที่ใช้ความชำนาญ (Skill labor) บางคนเหมาะกับงานคิดค้นวิจัย บางคนเหมาะกับการจัดการ ดำเนินการบริหารงาน และบางคนเหมาะสำหรับเป็นแรงงานทั่วไป เป็นแรงงานที่ไม่ต้องมีความชำนาญ หรือมีฝีมือ อย่างไร (Unskill Labor) (สาโรช บัวศรี, 2521) จึงได้มีการจัดการศึกษาสายอาชีพ เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยกันหลายรูปแบบ แต่ยังมี การจัดยังไม่ทั่วถึง และตรงความต้องการ

ของตลาดแรงงาน และของประชาชน จึงได้เกิดยุทธศาสตร์ในการให้ความรู้สายอาชีพขึ้น โดยให้ความรู้ด้านอาชีพนอกระบบโรงเรียน ซึ่งจัดในรูปของการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น โดยเฉพาะกรมการศึกษานอกโรงเรียนกระทรวงศึกษาธิการ อันเป็นหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบโดยตรงในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้ตระหนักถึงปัญหาในด้านคุณภาพแรงงาน จึงได้จัดการศึกษาสายอาชีพขึ้น เพื่อพัฒนาวิชาชีพ และการนำความรู้ไปแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ตลอดจนพัฒนาแรงงานให้มีคุณภาพ ซึ่งจากหลักสูตรวิชาชีพ กรมการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2525 มีจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่สำคัญ คือ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2525)

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการทำงาน อันเป็นพื้นฐานที่เพียงพอแก่การดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพ
2. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง รู้จักสังคม และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องใช้เป็นข้อมูลในการประกอบอาชีพ

จากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2525 จะพบว่าจะเน้นให้ผู้เรียน พัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน คือ ในด้านความรู้ ความเข้าใจในข้อเท็จจริงของเนื้อหาวิชาชีพ และพัฒนาเจตคติ ความนึกคิด ค่านิยมในสิ่งที่เรียน เพื่อให้เกิดความชอบ ความศรัทธา ความพอใจ และพัฒนาทักษะการนำไปใช้ คือ การนำเอาความรู้ไปปฏิบัติได้ถูกต้อง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ

นอกจากจะพัฒนาให้ผู้เรียน ทั้ง 3 ด้าน ดังกล่าวแล้ว การศึกษาในระบบโรงเรียน และการศึกษานอกระบบโรงเรียน ต่างก็มีวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายเหมือนกัน คือ ต้องการให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดั่งาม การศึกษาไม่ควรจำกัดอยู่แต่การสอนให้ประชากรได้รับความรู้วิชาการเท่านั้น ควรสอนในสิ่งรอบ ๆ ตัวทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การปกครอง สุขภาพอนามัย และสอนให้เขา "คิดเป็น" เพื่อว่าประชากรจะสามารถพัฒนาอะไร ๆ ได้ จะสังเกตได้ว่า ความรู้ความเข้าใจอันเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ นั้น มีความสัมพันธ์ และเป็นพื้นฐานกับการทำให้ผู้เรียน "คิดเป็น" (อุนตา นนคุณ, 2523)

ซึ่งจากการศึกษาถึงความสัมพันธ์ ระหว่างเจตคติต่อการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักการศึกษาหลายท่าน อาทิเช่น นภาพร เมษรักชานิช (2515) สุกเทพ บุตรกันหา (2517) จันทรณ์เพ็ญ ธนาศุภกรกุล (2523) วัฒนา หงษ์ภู (2523) เฉลียว บุขเนียร (2530) มีผลการวิจัยที่สอดคล้องกัน ซึ่งพบว่า เจตคติในการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทาง

การเรียนรู้ ผู้เรียนที่มีเจตคติที่ดี คือ ชอบ พอใจ ศรัทธา สนุกสนานในสิ่งที่เรียนแล้ว ผู้เรียนจะเรียนได้ดี และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และในทางตรงข้ามถ้ามีเจตคติไม่ดีต่อสิ่งที่เรียน คือ ไม่ชอบ ไม่พอใจ เบื่อหน่าย จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เพศชาย และเพศหญิง มีเจตคติต่อการเรียนไม่แตกต่างกัน

และจากการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างเป็นระบบ ของวัลลีย์ โล่ห์จินดา (2522) นางชู วรธนวหะ (2514) จรรยา กุศลม (2524) วรณดี วรณศิลป์ (2522) เนเบอร์ (Naber, 1975) และ เกบิลลี (Gabrieelli, 1972) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการคิดแก้ปัญหา นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เพศชาย และเพศหญิงมีการคิดแก้ปัญหาไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาของนักการศึกษา ดังกล่าว สรุปได้ว่าการคิดแก้ปัญหา การคิดเป็นระบบนั้นต้องอาศัยความรู้ ความจำ การวิเคราะห์ อันเป็นพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียน ดังนั้น เจตคติต่อการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีว และการ "คิดเป็น" อันเป็นการคิดแก้ปัญหาชนิดหนึ่ง จึงควรมีความสัมพันธ์กัน เพราะการคิดเป็นต้องใช้ข้อมูลทางด้านวิชาการ ก็คือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ ความสามารถทางสมอง ก็คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นั่นเอง และใช้ข้อมูลด้านสังคมสิ่งแวดล้อม ก็คือ การใช้เจตคติ ความเชื่อ ค่านิยมของวัฒนธรรมเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และยังใช้ข้อมูลด้านตนเองก็คือ การใช้ความสามารถทางร่างกาย, สมอง สุขภาพ ความเหมาะสมกับตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นการรู้จักตนเอง

ในการเรียนการสอนวิชาชีว จะมีหมวดวิชา สาขาวิชาที่แตกต่างกัน ซึ่งในแต่ละหมวดวิชาสาขาวิชาจะมีกระบวนการเรียนการสอน การฝึกทักษะ จุดมุ่งหมายการเรียนการสอน การจัดประสบการณ์เนื้อหา วิธีการเรียนการสอน การให้ข้อเท็จจริง ตลอดจนการประเมินผลที่แตกต่างกันไป จึงทำให้การมองปัญหาแตกต่างกันไปด้วย และอาจเป็นพื้นฐานในการ "คิดเป็น" ของผู้เรียนในแต่ละหมวดวิชาชีว แตกต่างกันไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจว่า การเรียนการสอนวิชาชีว หลักสูตรระยะสั้น ที่มีจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาชีวที่เรียน และ

มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพ เพื่อเป็นพื้นฐานในการนำวิชาชีพที่เรียน นำไปใช้ในชีวิตประจำวันนั้น มีความสัมพันธ์กับการ "คิดเป็น" หรือไม่ ผู้วิจัยจึงศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง เจตคติต่อการเรียนวิชาชีพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพกับการ "คิดเป็น" ของผู้สำเร็จ การศึกษาหลักสูตรระยะสั้นต่างสายอาชีพ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ

การวิจัยครั้งนี้ ได้เลือกผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้น จากศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดอุบลราชธานี ในปี พ.ศ. 2533 รุ่นที่ 1 ทั้งหมดวิชาชีพ เพราะศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุบลราชธานี เป็นศูนย์การศึกษาที่เปิดทำการสอน วิชาชีพ หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นเป็นเวลานาน มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนวิชาชีพ หลายวิชาชีพ หลายสาขาวิชา ทั้งที่เป็นหลักสูตรจากส่วนกลาง และมีการจัดการเรียนการสอน สายอาชีพตามความต้องการของท้องถิ่น คือ ใช้หลักสูตรที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดอุบลราชธานีสร้างขึ้นเอง เป็นหลักสูตรของท้องถิ่น และในการศึกษาสายอาชีพของศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเอง รู้จักสังคม และองค์ประกอบอื่น ๆ ใช้เป็นข้อมูลในการประกอบอาชีพ นั่นคือ การคิดเป็นนั่นเอง นอกจากนี้ จังหวัดอุบลราชธานียังเป็นที่ตั้งของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เป็นหน่วยงานที่คอยให้การช่วยเหลือทางด้านวิชาการ หลักสูตร แนะนำ นิเทศ และ อนุมัติหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดอุบลราชธานี และ จังหวัด อุบลราชธานี ยังเป็นที่ตั้งของสำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 10 อันเป็นหน่วยงานที่ ให้การดูแล ควบคุมการดำเนินงาน การศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดอุบลราชธานี และ นอกจากนี้การวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการวางแผนการศึกษา ศาสนา และการวัฒนธรรม แผนพัฒนาชนบท (กชช.) และแผนปฏิบัติการประจำปี ที่ ผู้วิจัยร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดทำ และผู้วิจัยทำงานในพื้นที่ดังกล่าว จึงง่ายในการเก็บรวบรวมข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการเรียนวิชาชีพ กับการ "คิดเป็น" ของผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวง ศึกษาธิการ โดยจำแนกตามหมวดวิชาชีพ

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพ กับการ "คิดเป็น" ของผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยจำแนกตามหมวดวิชาชีพ

3. เพื่อสร้างสมการทำนายการ "คิดเป็น" จากเจตคติต่อการเรียนวิชาชีพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพ ของผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ

สมมติฐานการวิจัย

1. เจตคติต่อการเรียนวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้น จำแนกตามหมวดวิชา มีความสัมพันธ์กับการ "คิดเป็น"
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้น จำแนกตามหมวดวิชาชีพ มีความสัมพันธ์กับการ "คิดเป็น"
3. เจตคติต่อการเรียนวิชาชีพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพ สามารถร่วมทำนายการ "คิดเป็น" ได้

ขอบเขตการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ คือ ผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้นทุกสาขาวิชาชีพ ที่เปิดสอนโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุบลราชธานี ในปี พ.ศ. 2533 รุ่นที่ 1 ในหมวดวิชาชีพอุตสาหกรรม หมวดวิชาคหกรรม หมวดวิชาพาณิชยกรรม หมวดวิชาศิลปกรรม
2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการเรียนวิชาชีพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพ กับการ "คิดเป็น" ของผู้สำเร็จการศึกษาต่างสายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้น ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
3. การศึกษาการ "คิดเป็น" จะศึกษาเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับการแก้ปัญหา ด้านวิชาชีพ โดยใช้ข้อมูล 3 ด้าน คือ ข้อมูลด้านตนเอง ข้อมูลด้านสังคมสิ่งแวดล้อม ข้อมูลด้านวิชาการ

4. ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะกรณี ของผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้น ในปี พ.ศ. 2533 รุ่นที่ 1 จำนวน 354 คน กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดอุบลราชธานี

5. การศึกษาเจตคติต่อการเรียนวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้นจะศึกษาในด้าน

- 5.1 บุคลิกภาพของครู
- 5.2 วิชาที่เรียน
- 5.3 การสอนของครู
- 5.4 การเรียนของตนเอง
- 5.5 สภาพในห้องเรียน
- 5.6 การนำไปใช้ประโยชน์

6. หมวดวิชาที่ศึกษา มี 4 หมวดวิชาชีพ คือ

6.1 หมวดวิชาอุตสาหกรรม ประกอบด้วย ช่างไฟฟ้า ช่างวิทยุ ช่างซ่อมเครื่องยนต์ ช่างซ่อมมอเตอร์ไซด์ ช่างเชื่อมโลหะ

6.2 หมวดวิชาคหกรรม ประกอบด้วย วิชาชีพช่างตัดเสื้อสตรี ช่างเสริมสวย ช่างตัดผมชาย

6.3 หมวดวิชาพาณิชยกรรม ประกอบด้วยวิชาชีพพิมพ์ดีดภาษาไทย - อังกฤษ คอมพิวเตอร์

6.4 หมวดวิชาศิลปกรรม ประกอบด้วยวิชาชีพ ดนตรีสากล การทอที่กระทก การทอผ้าขิด

7. ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

7.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

7.1.1 หมวดวิชาชีพ ได้แก่ หมวดวิชาอุตสาหกรรม หมวดวิชาคหกรรม หมวดวิชาพาณิชยกรรม หมวดวิชาศิลปกรรม

7.1.2 เจตคติต่อการเรียนวิชาชีพ โดยทำการศึกษา 6 ด้าน คือ

- ก. บุคลิกภาพของครู
- ข. วิชาที่เรียน
- ค. การสอนของครู

- ง. การเรียนของตนเอง
- จ. สภาพในห้องเรียน
- ฉ. การนำไปใช้ประโยชน์

7.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา

7.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การ "คิดเป็น"

และความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการเรียนวิชาชีพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพกับการ "คิดเป็น" ของผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้น และการสร้างสมการทำนายการคิดเป็น

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การ "คิดเป็น" สามารถวัดได้จากคะแนนการเลือกในด้านการนำข้อมูล 3 ประเภท คือ ข้อมูลด้านตนเอง ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม และข้อมูลด้านวิชาการ มาตัดสินใจแก้ปัญหาวิชาชีพ
2. การ "คิดเป็น" คือการคิดแก้ปัญหาตัดสินใจเกี่ยวกับวิชาชีพที่ใช้ข้อมูล 3 ด้าน หากการคิดนั้นขาดข้อมูลจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง หรือ มากกว่าอาจสรุปได้ว่า บุคคลนั้นยังมีลักษณะการคิดที่ยังไม่สมบูรณ์แบบตามแนวคิดของ ดร. โกวิท วรนิวัฒน์
3. การวิจัยครั้งนี้ ไม่คำนึงถึง ฐานะทางเศรษฐกิจ สถานภาพทางสมรส เพศ อายุ ประสบการณ์การเรียนวิชาชีพจากหน่วยงานอื่น อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ วุฒิกวาระทางสมอง รอบเวลาเรียนในการศึกษา และจุดมุ่งหมายของการเข้ารับการศึกษ ซึ่งอาจเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการ "คิดเป็น"
4. ผู้ตอบแบบวัดเจตคติ และแบบวัดการ "คิดเป็น" ตอบตามความสามารถที่แท้จริง ด้วยความเต็มใจ จริงใจ ตามข้อเท็จจริงที่ได้
5. วิชาชีพที่เปิดสอนทั้งในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และนอกศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด โดยจัดสอนร่วมกับหน่วยงานอื่น ในหมู่บ้านอาสาพัฒนาป้องกันตนเอง ถือว่าเป็นหลักสูตรเดียวกัน
6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้น ที่นำมาศึกษา คือ คะแนนที่ได้จากทฤษฎี และภาคปฏิบัติ โดยครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินผลการเรียน มีความเชื่อถือได้

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. ผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้น บางคนมีการเปลี่ยนแปลงและย้ายที่อยู่อาศัย ทำให้ไม่สามารถออกติดตามเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วน
2. ข้อมูลที่นำมาศึกษาครั้งนี้ เป็นข้อมูลที่ได้จากผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้น ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดอุบลราชธานี ในปี พ.ศ. 2533 รุ่นที่ 1 ซึ่งอาจแตกต่างกันไปจากปีอื่น ๆ
3. ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพ ไม่ได้มีการควบคุมตัวแปรบางประการ เช่น ระดับสติปัญญา วิธีการสอนของครู และอื่น ๆ โดยเอาคะแนนสอบภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้น รุ่นที่ 1 ปี 2533 ซึ่งประเมินโดยครูผู้สอนเป็นเกณฑ์แต่ประการเดียว
4. การวิจัยครั้งนี้ไม่ได้ควบคุมตัวแปรบางอย่าง เช่น เพศ อายุ ฐานะทางเศรษฐกิจ จุดมุ่งหมายการเข้าศึกษา ระดับการศึกษา ประสบการณ์ที่ได้รับการอบรมวิชาชีพจากหน่วยงานอื่น วุฒิมหาวิทวัสสมอง รุ่นที่เข้าศึกษา รอบเวลาเรียน ซึ่งตัวแปรเหล่านี้ อาจมีอิทธิพลต่อการ "คิดเป็น" ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

คำจำกัดความของการวิจัย

"คิดเป็น" คือ การตัดสินใจแก้ปัญหาที่มีลักษณะของการคิดที่ใช้ข้อมูล 3 ด้านพร้อมกัน ประกอบการตัดสินใจ คือ 1. ข้อมูลด้านตนเอง 2. ข้อมูลด้านสังคมสิ่งแวดล้อม 3. ข้อมูลด้านวิชาการ

"ผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีพ" คือ ผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้น ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุบลราชธานี ในปี 2533 รุ่นที่ 1 และมีพื้นฐานความรู้พื้นฐานทางอาชีพออกไปประกอบอาชีพได้

"หลักสูตรระยะสั้น" คือ หลักสูตรวิชาชีพ ที่ใช้เวลาเรียนตั้งแต่ 31-300 ชั่วโมง

"หลักสูตรวิชาชีพ" คือ หลักสูตรวิชาชีพ ในหมวดวิชาอุตสาหกรรม หมวดวิชาคหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปกรรม ที่เปิดสอนโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2533

"ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด" คือ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุบลราชธานี

"ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพ" คือ ผลการประเมินการเรียนที่ได้จากคะแนนภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ของผู้สำเร็จการศึกษาสายสามัญ หลักสูตรระยะสั้น ปี 2533 ที่ประเมินโดยครูผู้สอน

"เจตคติต่อการเรียนวิชาชีพ" คือ ความรู้สึกของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อการเรียนวิชาชีพ และการยอมรับคุณค่าของการศึกษาวิชาชีพที่วัดได้จากแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาชีพ 6 ด้าน คือ บุคลิกภาพของครู วิชาที่เรียน การสอนของครู การเรียนของตนเอง สภาพในห้องเรียน การนำไปใช้ประโยชน์

"หมวดวิชาชีพ" คือ หมวดวิชาชีพ 4 หมวดวิชาชีพ คือ หมวดวิชาอุตสาหกรรม หมวดวิชาคหกรรม หมวดวิชาพาณิชยกรรม และหมวดวิชาศิลปกรรม ที่เปิดสอนในศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2533

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ให้มีลักษณะที่เอื้อต่อการที่จะทำให้ผู้เรียน "คิดเป็น"
2. เป็นแนวทางในการส่งเสริมปัจจัยที่มีต่อการ "คิดเป็น" ของการเรียนการสอน การศึกษาสายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
3. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ให้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนการสอนวิชาชีพที่ต้องการให้ ผู้เรียน คิดเป็น
4. เป็นการพัฒนาแบบวัดการ "คิดเป็น" ให้กว้างขวางยิ่งขึ้นในการศึกษาสายอาชีพ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย